

9.SINIF

TARİH - TARİH - TARİH

TAM İZLEME KİTABI

11. HAFTA

- ESKİ ÇAĞ MEDENİYETLERİ -

- TARIM DEVRİMİ'NİN ESKİ ÇAĞ'A ETKİLERİ -

Adı :

Numara :

Doğru :

Yanlış :

Soyadı :

Sınıf :

Net :

ÖĞRENCİ NO

0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9

YANITLAR

01	A	B	C	D	E
02	A	B	C	D	E
03	A	B	C	D	E
04	A	B	C	D	E
05	A	B	C	D	E
06	A	B	C	D	E
07	A	B	C	D	E
08	A	B	C	D	E
09	A	B	C	D	E
10	A	B	C	D	E
11	A	B	C	D	E
12	A	B	C	D	E
13	A	B	C	D	E
14	A	B	C	D	E
15	A	B	C	D	E
16	A	B	C	D	E
17	A	B	C	D	E
18	A	B	C	D	E
19	A	B	C	D	E
20	A	B	C	D	E
21	A	B	C	D	E
22	A	B	C	D	E
23	A	B	C	D	E
24	A	B	C	D	E
25	A	B	C	D	E
26	A	B	C	D	E
27	A	B	C	D	E
28	A	B	C	D	E
29	A	B	C	D	E
30	A	B	C	D	E

Adı :

Soyadı :

Tam Okul uygulamasını kullanarak optik formları okutabilir, sonuçlarınızı değerlendirebilir ve video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

Aynı zamanda **Eğitim Vadisi Mobil** uygulamasını indirerek de video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

Uygulamalarımızı **Google Play** veya **App Store**'dan indirebilirsiniz.

Etkinlik

Paleolitik Çağ insanları, avcılık ve besin toplayıcılığı ile geçinen göçebe topluluklardır. Bu topluluklar, sadece geçici konak yerlerinde ikamet etmişlerdir. Buzul çağlarının bitişiyle iklimde belirgin bir ısınma olmuş ve bunu diğer ekolojik değişimler izlemiştir. Mezolitik Çağ'da yaşayan insanlar da bu yeni çevresel koşullara uyum sağlamışlardır. Bu çağ, genellikle doğal olarak korunaklı mağaralar ve kaya altı sığınaklarından ibaret geçici iskân yerlerindeki hayatın sona erdiği ve yerleşik yaşama doğru yönelimin gerçekleştiği bir geçiş evresidir. İnsanlar, buzulların erimesiyle açılan yeni alanlara doğru yayılmışlar ve avcı toplayıcılık geçim biçimi olmaya devam etmiştir. Özellikle nehirlerde ve genişleyen sulak alanların kıyılarında balıkçılık gelişmiştir. Mezolitik Dönem'de besin kaynaklarının bol olduğu su kenarlarında sabit, kalıcı yerleşimler kurulmuştur.

Neolitik Çağ'ın en önemli özelliği, insanoğlunun sadece avcılık ve toplayıcılıkla sürdürdüğü tüketici yaşamı bırakarak üretici bir yaşama geçişidir. Bunun yanında hayvanların evcilleştirilmesi de dönemin önemli özelliklerinden biridir. Tarımın keşfine dek tüm insan topluluklarının esas geçim biçimi avcı ve toplayıcılıktı. Yerleşik yaşam, tarımın keşfinden önce avcı ve toplayıcılık zamanında başlamıştır. Çünkü yabani tahıl toplayıcılığına dayanan geçim biçimi, yerleşik yaşamı zorunlu kılmıştır. Yerleşik yaşamın başlamasından ve ilk köylerin oluşmasından sonra bir nüfus artışı olmuştur. Tahıl toplayıcılığı, köylerde artan nüfusu beslemekte yetersiz kalmış olmalıdır. Böylece insanlar, besin sorununa yeni çözüm yolları aramaya yönelmiş ve yabani bitkileri denetim altına almayı keşfederek tahıllarını artık kendileri üretmeye başlamışlardır.

Aşağıdaki soruları parçaya göre cevaplayınız.

1. Tarımın keşfinden önce insanlar nasıl bir yaşam tarzına sahipti?

Tarımın keşfinden önce insanlar avcı-toplayıcı bir yaşam tarzına sahipti.

2. Yerleşik yaşamın sosyal hayata etkileri neler olmuştur?

Yerleşik yaşama geçilmesi nedeniyle toplumsal yaşam başlamış ve ilk köyler kurulmuştur. Bir kişinin, tüketebileceğinden fazla gıda maddesi üretebilmesi (toplumsal artı ürün), bu tarım devrimi üzerinde oluşan gelişme süreçlerinin devamında, nüfus artışına olanak sağladı, işbölümünü çeşitlendirdi. Sanatın, mimarinin ve genel olarak kültürün gelişmesine olanak sağladı. Ayrıca toplumsal artı ürünün ortaya çıkması, özel mülkiyetin ortaya çıkmasına olanak sağladığı gibi yönetim biçimlerinin gelişmesini de zorunlu kılmıştır.

3. Coğrafi şartların toplulukların gelişimine etkileri nasıl olmuştur?

İnsanlar yerleşim yeri olarak genelde su kenarlarını tercih etmişlerdir. Su kenarları hem iklim olarak hem de verimli araziler açısından insan yaşamını olumlu etkilemiştir.

4. Tarımın keşfine ortam hazırlayan unsurlar nelerdir?

İnsanlar doğadan topladıkları besinleri parçalara ayırarak tahılların ve meyvelerin tohumlarını çıkarmışlardır. Çıkarılan tohumların toprağa ekilmesi ve farklı ürünlerin hasat edilmesiyle tarım devrimi adı verilen bir süreç başlamıştır.

1. Tarih öncesi çağlarda bazı bölgelerin komşularına göre aynı çağı daha önce yaşamaya başladığı veya o çağı daha kısa yaşadığı görülmektedir.

Bu durumda,

- I. dinî,
- II. sosyal,
- III. ekonomik

alanlarından hangilerindeki olayların topluları etkilemesinden bahsedilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) II ve III   E) I, II ve III

2. I. Ateşin keşfi - Avcılığın sona ermesi
II. Madenlerin keşfi - Dayanıklı aletler yapılması
III. Tarım devrimi - Artı ürünün ortaya çıkması

Tarih öncesi çağlarla ilgili olarak yukarıdakilerden hangilerinde neden-sonuç ilişkisi olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) II ve III   E) I, II ve III

3. **Tarih öncesi çağlarda insanların tarımla uğraştığına;**

- I. sulama kanalları yapmaları,
- II. saban kullanmaları,
- III. çanak-çömlek yapmaları

durumlarından hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

4.

Tarih öncesi dönem olarak adlandırılan yazının icadından önceki dönemde insanın hayat tarzı avcılık ve toplayıcılık şeklinde başlamıştır. İnsanoğlu, besin kaynakları bulabilmek için yer değiştirmek zorunda kalmıştır. Hayatta kalmak için yiyeceğini arayan ve hava şartlarının yaşamak için uygun olduğu yerlere yapılan göçler, uzun süre devam etmiş ve bu süreçte insanlar et, meyve ve bitkilerle beslenmeye devam etmiştir. Bu yaşam tarzı insanları çok düşünen varlıklar haline getirmiştir. Çünkü hayatta kalmaları bitki türlerinin hangilerinin zehirli olup olmadığını, hangi hayvanın nerede bulunduğunu ve bu hayvanın ne durumda nasıl tepki verdiğini bilmelerine bağlıydı.

İnsanoğlunun bu hayat tarzı ile ilgili ulaşılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayvanlar evcilleştirilmiştir.
B) Toprağa bağlı ekonomi vardır.
C) Tüketici yaşam tarzı hâkimdir.
D) Siyasi oluşumların temelleri atılmıştır.
E) Farklı topluluklarla mücadele halindedirler.

5. Çayönü mezar sistemleri; dinî merkezler, sanatsal eserler, obsidyenin işlenmesi gibi pek çok alanda çevre uygarlıklarına öncülük etmiştir. Özellikle bakır boncuğun kült merkezlerinde bulunması, dönem insanının bakırı ateşte eritip şekillendirdiğini göstermektedir.

Buna göre Çayönü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Madenlerin tarımsal faaliyetlere yönelik kullanıldığı
B) Bölgede diğer topluluklardan ileri olduğu
C) Araç-gereç yapımına önem verildiği
D) Maden Devri'ne geçildiği
E) İnanç sistemlerinin oluştuğu

6. Avcılık ve toplayıcılıktan yerleşik tarıma geçiş, insanın ekonomik ve sosyal gelişme hızını büyük ölçüde arttırmıştır. Yerleşik tarım yapan topluluklarda çiftçiler, tükettiklerinden daha fazlasını üretebilmişlerdir.

Bu durumun,

- I. toplumsal yaşamın başlaması,
- II. ticari faaliyetlerin yapılması,
- III. artı ürünün ortaya çıkması

gelişmelerinden hangilerine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

7. Tarih öncesi çağlarda tarım, birbirinden bağımsız olarak birkaç bölgede farklı zamanlarda ortaya çıkmıştır.

Bu durumun nedeni olarak,

- I. toplumların gelişmişlik düzeyinin farklı olması,
- II. madenlerin gündelik hayatta kullanılması,
- III. toplumların ihtiyaçlarının değişmesi

unsurlarından hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

Cevap Anahtarı

1.D   2.D   3.D   4.C   5.A   6.E   7.D

Yazılı Sınav

1. Tarih öncesi çağlarda insanların alet yapımındaki gelişimi nasıl olmuştur? Yazınız.

İnsanlar Paleolitik Çağ'da alet yapımında taş ve kemikleri kullanırken, Neolitik Çağ'da toprak kullanılmış, Maden Devri'nde sırasıyla bakır, tunç ve demir kullanılmıştır.

2. Anadolu'da Tarih öncesi çağlara ait izlerin bulunduğu yerlere örnekler veriniz.

İstanbul-Yarımburgaz, Antalya Beldibi, Belbaşı ve Öküzini Mağaraları, Konya-Çatalhöyük, Burdur-Hacılar, Malatya-Cafer Höyük, Aksaray-Aşıklı Höyük

3. Tarım devrimi ve yerleşik hayata geçişle birlikte toplumdaki iş bölümünde ne gibi değişimler yaşanmıştır? Yazınız.

Erkekler eline mızrak yerine çoban sopası, kadınlar da çapa alarak iş bölümünü sürdürmüştür.

4. Coğrafi bölgelerin özelliklerinin tarım devriminin gerçekleşmesine etkilerini yazınız.

Sulak araziler tarımsal faaliyetler için en uygun yerler olduğu için insanlar tarım için su kenarlarını tercih etmişlerdir.